

U POVODU DODJELE NAGRADE ZA ŽIVOTNO DJELO MR. BOŽIDARU TOMIČIĆU

DOMOVINU OBOŽAVATI RADOM

Ministarstvo kulture i prosvjete Hrvatske dodijelilo Nagradu za životno djelo »Faust Vrančić« za 1993. godinu našem istaknutom stručnom djelatniku, koji se tijekom četiri desetljeća šumarskog djelovanja od Like, Slavonije do Bilogore, uvijek isticao predanim radom na unapređivanju znanstvenog i tehničkog opismenjanja šumarskih djelatnika i uvođenju nove tehnike i tehnologije u šumarstvo Hrvatske

U našem dnevnom tisku, kao i u emisijama Hrvatskog radija i televizije, prije nekoliko dana skromno i tiho objavljene su Odluke Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske o dodjeli Državne nagrade tehničke kulture »Faust Vrančić« za 1992. i 1993. godinu.

Tako smo saznali da je i jedan naš dugogodišnji šumarski djelatnik mr. Božidar Tomičić dobio Nagradu za životno djelo za 1993. godinu, za ukupnu djelatnost u razvoju tehničke kulture i izuzetne rezultate trajne vrijednosti za razvoj tehničkog stvaralaštva, unapređenju znanstvenog i tehničkog opismenjanja posebno među šumarskim djelatnicima.

Moramo priznati da nas je ova vijest iznenadila i veoma obradovala, jer rijetki su šumarski poslenici koji dobivaju tako visoke i vrijedne nagrade.

Tim povodom posjetili smo mr. Božidara Tomičića i zamolili ga da nam u kratkom razgovoru iznese djelić tog svog više od četiri desetljeća dugog šumarskog rada i aktivnosti.

— Odmah na početku moram Vam reći da me je ova nagrada iznenadila, ali i ugodno obradovala. A kako se i sama nagrada zove — Nagrada za životno djelo — to mi je priznanje za sve godine rada u šumarstvu, jer je moje vrijeme isteklo. Istovremeno želim Vam reći da ovo priznanje smatram ne samo svojim, već ga dijelim sa stotinama i tisućama naših vrijednih neimenovanih sjekača, oštrača, lugara, traktorista, revirnika, šumarskih tehničara, inženjera i znanstvenika s kojima sam u ovih četiri desetljeća dijelio svo dobro i zlo šumarskog kruha. Ova nagrada je meni naslovljena i uručena, ali to je ujedno priznanje i svim mojim dosadašnjim suradnicima i kolegama koji su samnom radili na uvođenju novih tehničkih dostignuća i tehnologija u šumarstvu, kao i Javnog poduzeća »Hrvatske šume« koje su jamstvo utiranja novih i brzih putova razvoja šumarstva.

Vaš početak rada u šumarstvu, vezan je dosada sa slavonskim šumama. Recite nam nešto o tom razdoblju?

— Poslije pripravničkog stažiranja i vojske, dolazim u Slavoniju, u srce Spačvanskog bazena, u Vrbanju lijepo Sokačko mjesto koje se nalazilo usred šume i na desetke kilometara unokrug protezale su se prekrasne šume slavonskog hrasta. Bilo je to vrijeme poslije II. svjetskog rata i vrijeme obnove zemlje. Odnovna značajka je zaostalost, a kako je to bilo kod nas u Spačvi, to si danas ne možete ni zamisliti. Radna obveza je bila velika, jer se tada ratom opustošena zemlja obnavljala i pojačanom sječom i izvozom drva. U to vrijeme sjeklo se u Hrvatskoj od 6 do 7,5 milijuna kubnih metara, ali od 1953. sječa se ustaljuje na 4,5 milijuna m³ i na toj razini ostaje se dugi niz godina. Sjeklo se tako gdje je bilo moguće izvesti i nije se puno gledalo na potrajnost užitka. Naši radnici živjeli su u vrlo teškim uvjetima, a oni koji su bili daleko od svojih kuća, živjeli su u bajtama i zemunicama, teško radili »od svitka do smrka« sve dane osim nedjelje. Nije bilo nikakve zabave ni kulturnih priredbi, pa je vrlo značajno za to vrijeme da se osniva radničko kulturno-umjetničko društvo sa tamburaškom sekcijom u nedalekom naselju odnosno kako smo tada to zvali — manipulaciji Spačva.

Sječa se obavljala ručnim pilama, a privlačenje i prijevoz obavljala je konjska zaprega i šumska željeznica s teškim ručnim utovarom. To je tako bilo gotovo do početka šezdestih godina, kada se već nabavljaju prvi poljoprivredni traktori i pojavljuju se prve motorne pile, ali vrlo teške, neprikladne i štetne za zdravlje radnika.

Nekako sa Vašim odlaskom iz Slavonije, otpočinje i druga faza razvoja ili mehaniziranosti u šumarstvu. Kako se sjećate tih vremena?

— Prvi značajan pomak u tehničkom i tehnološkom smislu zaista otpočinje uvođenjem motornih pila, kao i nabavkom prvih traktora za transport do pomoćnog stovarišta, pa zatim skromno se pojavljuju i prve hidraulične dizalice na traktorskim ekipazama. Sve to je bilo negdje početkom 1960—61. godine, pa 1964. bilježimo prvi značajniji pokušaj uvođenja traktora i organizirano mehanizirano privlačenje drvnih sortimenata. Nabavka i uvođenje mehanizacije išla je dosta teško, jer je nedostajalo novaca i raspoloženja, a bilo je dosta konjskih zaprega i tovarnih konja, međutim za veći broj mehanizacije bilo je potrebno imati i osposobljene radnike. No od 1964—1969. to već možemo naznačiti kao utiranje puta i dokazivanje mogućnosti privlačenja traktorima. Te 1969. uvode se i prvi puta u šumarstvo i globalni traktori i specijalno konstruirani za šumarstvo. U to vrijeme kako ste i rekli ja prelazim u Šumsko gospodarstvo Bjelovar, koje brzo prihvaća potrebu uvođenja svih oblika tehničkih sredstava kako bi se teški šumarski posao što više humanizirao. Stečena saznanja usmjeravaju na zamjenu teškog fizičkog rada strojevima. Nalazim brojne odlične suradnike i kolege i onda ako se ima volje nije problem s uvođenjem

novina i novih tehnologija i organizacije rada, koje su bile nužne u šumarstvu.

Sve je to imalo za posljedicu neprekidno povećanje proizvodnosti rada i naše šumarstvo hvata koak sa stupnjem razvoja naprednih zemalja Zapada.

Šumarski radnik izišao je iz zemunice i bajti i preselio u prikladne radničke nastambe ili se prevozi na radilišta motornim vozilima.

Organiziraju se natjecanja šumskih radnika i održavana su punih 27 godina. Nažalost, rat ih je prekinuo, ali ne i zatro. Opet ćemo ih imati.

Svim navedenim naporima stvoren je od našeg »Veleg Jože« šumski radnik zavidne tehničke i uljudbene razine uvažavanog i cijenjenog u svojoj sredini. Ni smo ga stvarali za nikakav politički sustav kao radničku klasu već kao dio našeg korpusa osposobljenog za suvremeni način rada u šumi.

Jednom riječju naše šumarstvo poprima sadržaje i oblike naprednog gospodarstva.

I da nije bilo stalnih organizacijskih od tadašnje politike nametnutih promjena, naše bi se šumarstvo još brže i bolje razvijalo, jer reorganizacije su najveće zlo za šumarstvo koje ga sustavno ubijaju.

Kada ste spomenuli tadašnju politiku, ne mogu a da Vas ne upitam za 1971. godinu i Maticu hrvatsku?

— Poznata je izreka, da onaj tko zaboravlja svoju prošlost, i nije bolje zaslužio već da je ponovo proživio. Stoga je potrebno reći nešto o toj prošlosti, kao i o 1971. i Matici hrvatskoj. Mi smo inače narod koji smo skloni zaboraviti i oprostiti svojim neprijateljima za sva zla i nevolje koje su nam učinili. A nedosjećena šikara opet brzo izraste. Član Maticе hrvatske postao sam u Bjelovaru, poput mnogih drugih obrazovanih i samosvjesnih ljudi koji su osjećali i živjeli Hrvatsku i nisu bili skloni da ju zaničaju pred pritiskom i ucjenama da će biti promovirani i unapređivani, ako se predstavljaju kao »Jugos-

loveni« ili pak poput mnogih kvazi komunisti koji su svoju »pravovjernost« nadomještali prokazivanjem Hrvata maticara.

Janjičari su u Hrvatskoj upalili mrak. Mnogi su me poslije 71. zaobilazili, okretali glavu od mene bježali na drugu stranu ulice i prešućivali moj doprinos šumarstvu. Smijenjen sam s dužnosti predsjednika Radničkog savjeta Gospodarstva Bjelovar i očišćen od sveg statusnog sitniša. Ipak su mi ostavili pravo na rad, a u radu sam našao duhovnu stabilnost i ravnotežu njima uprkos. Nosio sam u sebi Tagorinu poruku: »Domovino, hoću da te obožavam radom«. Tako sam na udarce, rane i ožiljke uzvraćao radom i vjerom koja je bila jača od njihove nevjere. Rezultati su mi davali više lijeka, nego što su dušebrižnici i čankolisci mogli sipati otrova. I danas s ponosom ističem, da je Šumsko gospodarstvo Bjelovar i mojim doprinosom dospjelo u hrvatskom šumarstvu na sam tehničko-tehnološki vrh. Rezultati koje sam ostvarivao zapaženi su bili na sreću i izvan Bjelovara.

Slijedom toga dobivao sam niz priznanja, a kao značajnije spominjem proglašenje i nagradu kao istaknuti inventivni radnik Hrvatske i Jugoslavije godine 1981. te godišnju nagradu Narodne tehnike Hrvatske za širenje tehničke kulture 1989. godine.

— Sve ovo trebalo je reci i za one koji znaju da ne zaborave, i za one koji ne znaju da saznaju.

— Bio sam i ostao ono što su bili i dida moj i čaće moj, samo obični, mali Hrvat, ali bez ostatka, dvojbe i nagodbe. To je janjičare jidilo!

— Zadovoljstvo je nakon predenog puta primiti i ovo do sada najveće priznanje od svoje i u svojoj državi, jer radio sam trajno za ono što se voli, s našim i za našeg čovjeka, naš izražaj, naš dom i našu slobodu. Ima boga! A svaki pojedično djelo je samo dio zajedničkog čina!

Razgovor vodio:
A. Z. LONČARIĆ

OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA NAGRADE

Mr. Božidar Tomičić, diplomirani inženjer šumarstva, započeo je kao pripravnik svoj rad u hrvatskom šumarstvu 1952. godine. U 1993. godini završio je zakonom predviđeni radni vijek kao rukovoditelj Razvojnog-planskog službe JP »Hrvatske šume« p.o. Zagreb. Iako je Božidar Tomičić živio i radio u vrijeme mnogoga dogadanja izvan naše volje koje se nastavilo i u nametnutim okolnostima Hrvatskoj početkom devedesetih godina, sav rad mu je bio u osluhu sa šumom, s tehnikom koja je u to vrijeme mijenjala i metode rada i tehnologiju šumarskih djelatnosti. Bio je i svjedokom mnogih mijena tehničke narobe šumskih radnika, poštiva-telj inventivnog rada u eksploataciji šuma, pokretač mnogoga znanstveno-istraživačkog stvaralaštva, promicatelj godišnjih tehničko-sportskih sretanja šumskih radnika, bio je nositelj organiziranog pretakanja

znanja o dobivanju drvne tvari kao traženog tvoriva, uporabe novih sredstava rada i strojeva, gospodarske racionalizacije šumske proizvodnje, organiziranja svekolikog poticanja sklonosti za tehničko i tehnološko stvaralaštvo, sudionikom brojnoga međunarodnoga strukovnog sretanja, uvijek je, unatoč mnogoj nesklonosti, radio bez malodušnosti, u punini nade i pouzdanja, trajno ostavljajući vrijedne poticaje onima od kojih je šumu pozajmio. Životno djelo svekolikoga tehničkog i drugog promicanja šumarskog stručnjaka mr. sc. Božidara Tomičića, čvrsta je protežnica kroz mnoga desetljeća, nit duboka i neupitna osobna stava. U prosudbi kandidatova djelovanja i postignuća važna je spoznaja njegove velike blizine onome kome se obraća — sjekaču, kopčašu, vozaču... znanstveniku ili akademiku: ta suobraznost mu je izgradila prečac ili most koji je pomogao stvaranju

doprinosa na području tehničke kulture, rješavanja gospodarskih ili uljudbenih prijevora, premoštavanja naslijedenih otisaka, stavljanja na kušnju slijedećih koraka. Zato je i mnogi vrijedan posljedak uručen uporabniku, kandidatov doprinos ustroju stožerne hrvatske šumarske organizacije, nakon devet stoljeća nevremena hrvatskog puka. Njegova sadnja, uposebljenost, koračnost i razbuda, ostavljaju na kraju radnog vijeka mnogi sudioničev trag. Sve to svjedoči da je kandidatovo djelo životniča šumarske struke kao narodne svojine. Za života je na području tehničke kulture, kao iskaza mnoge inženjerske djelatbe, stvorio sljednike, šumovid bliži čovršnim očitovanjima znalaca. Sve iskazano i još više neizrečeno, razlog su kandidiranja mr. sc. Božidara Tomičića za Državnu nagradu tehničke kulture »Faust Vrančić« za životno djelo 1993. godine.

REPUBLICA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE I PROSVJETE
ZAGREB, Trg hrv. a
Telenb 01 / 407.000 - Fax 01 / 410.410

Zagreb, 29. ožujka 1994.

Gospodin
Mr. sc. BOŽIDAR TOMIČIĆ
Z a g r e b

Stovani gospodine Tomičiću

Osobita mi je čast i zadovoljstvo uputiti Vam u ime Ministarstva kulture i prosvjete i moje osobno, srdačne čestitke povodom Vašeg izbora za dobitnika Državne nagrade tehničke kulture Faust Vrančić u 1993. godini za životno djelo.

Zahvaljujemo Vam za sve Vaše godine samopripremnog rada na dobitniku tehničke kulture i stvaralaštva u Republici Hrvatskoj i rezultatima toga truda trajne vrijednosti i uzornosti.

Uz iskrene želje za Vašu osobnu sreću, sa stovanjem

Ministar kulture i prosvjete
Mr. Vesna Ožarić-Jurkic